

Kamyk

Autor: Grzegorz Statek
06.04.2007.

Zarys historii wsi Kamyk Po raz pierwszy występuje ta osada w źródłach pisanych w roku 1390 jako villa Camyk i jest to nazwa topograficzna związana z występowaniem na tych terenach dużej ilości odłamków skalnych będących, być może, wynikiem działalności rzeki Stradomki.

W roku 1404 nazwa wsi brzmiała Karnik i należała ona wówczas do powiatu szczyrzyckiego. Wchodziła ona, jak świadczy wiadomość z 1432 roku, w skład parafii Sobolów. Czterdzieści lat później w latach 1470-80 jak również w 1596 powiązana była organizacyjnie z kościołem w Niegowici, jednakże niebawem powróciła do swej parafii macierzystej.

W średniowieczu owa wieś podobnie jak większość położonych w naszym regionie, była własnością szlachecką a jej dziedzicem w latach 1426-32 był Mikołaj z Marszowic.

Dla córki swojej Jagienki ów Mikołaj z Marszowic przeznaczył 100 grzywien posagu na swych wsiach Podgrodziu i Kamyku. Parę lat później podzielił się on dobrami z synami Piotrem i Janem. Janowi, zwanemu Chamieć przypadły wsie Cichawa i Kamyk, część wsi Podgrodzie i część zbroi (patrz wyżej).

W latach 1443-67 dzierżawczynią (tenutrix) Kamyka była Świętochna zwana Kostrzecka, wdowa po Janie Chamcu z Cichawy i Każmka. W roku 1475 Katarzyna, żona Piotra z Kostrzy, zastawiła za 100 grzywien Gotardowi z Krakoszwic wieś Kamyk i część w Podgrodziu. Gotard zobowiązał się nie zabraniać Katarzynie i jej poddanym korzystania z lasów i gajów.

Posiadamy wiadomości, że w latach 1478, 1529, 1530 występował w tej wsi młyn. W czasach Jana Długosza występowały w tej osadzie łany kmieci, a także dwór zbudowany na nowo z folwarkiem założonym na rolach kmiecych. Notowanymi kmieciami, należącymi do szlachcica Piotra Kostrzeckiego z Kostrzy i Kamyka byli Jan Smarsz, Andrzej i Katarzyna. Wiadomo, iż w roku 1475 część wsi Marszowice i wieś Kamyk, będące własnością wyżej wymienionego Piotra, nie zapłaciły poboru, a w roku 1477 Gotard z Krakoszwic zeznawał, że zastaw, który miał w Kamyku i na trzeciej części w Podgrodziu za 100 grzywien od szlachetnej Katarzyny żona Piotra z Kostrzy, odstąpi w tej sumie Mikołajowi ze Stradomii (dziś Stradomka). Wspomniany Piotr z Kostrzy w roku 1478 zastawił za 8 grzywien Andrzejowi ze Stradomii swój młyn we wsi Kamyk.

Z pozostałych informacji o tej wsi wiemy, iż do plebana w Sobolowie należała między innymi dziesięcina snopowa z ról folwarcznych i od sołtysa w Kamyku oraz meszne od kmieci z Kamyka. Dziesięcinę snopową z ról sołeckich i ról młynarza wartości 24 groszy oddawano w owym czasie plebanowi w Niegowici. W dokumentach z roku 1529 wspomina się o rolach kmiecych, sołtysich oraz rolach młynarza i z tej wsi pochodziła dziesięcina snopowa z łanów kmiecych wartości 21/2 grzywny, którą oddawano biskupowi krakowskiemu. W latach 1489-91, 1493-94, 1496-97, 1498, 1499-1501, 1508 z osady tej płacono pobór z 3 łanów. W roku 1530 w Kamyku płacono pobór z 1,5 łanu i jednego młyna o jednym kole.

W roku 1503 Mikołaj z Kunic, Adam z Niewiarowa i Elżbieta żona Zbigniewa Łapki zeznali, że dobra Ostrza, Ryje, Kamyk i część Marszowic, przypadłe im prawem sukcesji po zmarłej Ludmille córce zmarłego Jana Kostrzeckiego, wydzierżawiają na role temuż Adamowi. Elżbieta żona Zbigniewa Łapki zeznała, że dobra Kostrze, Ryje, Kamyk i część Marszowic po Ludmille córce Jana Kostrzeckiego wydzierżawiają na rok od wtorku po niedzielę Palmowej Adamowi z Niewiarowa, który udzielił jej satysfakcji z dzierżawy. Mikołaj z Kunic i jego żona Anna wydzierżawili ponownie te dobra Adamowi Marszowskiemu.

W roku 1513 1/3 Kamyka była własnością dziedziczną Elżbiety, żony Zbigniewa Łapki z Kobylca.

Trzy lata później Zbigniew Łapka z Kobylca, jego żona Elżbieta i syn Zbigniew Mikołaj dziedzice z Kamyka mieli zapłacić z racji posagu za Annę 200 florenów Marcinowi Strzeleckiemu z Łątki pod warunkiem wwiązania go do wsi Kamyk. Tenże Marcin wyznaczył żonie Annie, córce Zbigniewa Łapki z Kobylca po 200 florenów posagu i wiana na 0,5 dóbr w Łącku. Taż Anna zrezygnowała na rzecz ojca Zbigniewa Łapki z Kobylca z dóbr dziedzicznych. W roku 1522 Fryderyk Łapka z Kobylca i Janiszówki swoją część dóbr Kobylec, Janiszówka i pół Kamyka po matce, które mu przypadną po śmierci ojca Zbigniewa, oddał w dożywocie żonie Róży, a ona zeznała, że Zbigniew Łapka zapłacił jej 230 florenów polskich długu i tę sumę oraz kosztowności zapisał w dożywocie. W tym samym roku Zbigniew Łapka z Kobylca zastawił za 180 florenów polskich Wierzbicę z Raciborzan całą wieś Kamyk z wyjątkiem roli i robocizn (labores post homines), która to rola była obsiana w Kamyku. Jan Łapka syn Zbigniewa Łapki, za zgodą ojca w roku 1535 odstąpił swe części w Kobylcu, Janiszówce, Kamyku i Przegini Janowi Słaboszowi z Putnowic (ziemia chełmska) podsędkowi krakowskiemu. Dodatkowo oddał mu 100 florenów, które miał dostać od braci Mikołaja i Fryderyka, oraz las Połomia i bydło w Kobylcu. Jan Słabosz (Mężyk) z Putnowic podsędek krakowski oddał później Zbigniewowi Łapce na czas jego życia, ale nie na dłużej swe części w Kamyku i Przegini z wszystkimi prawami.

W roku 1550 Katarzyna wdowa po Janie Mężyku (Słaboszu) z Putnowic podsędku ziemskim krakowskim oraz Stanisław dworzanin królewski i Jan Mężykowie sprzedali za 600 florenów polskich Janowi z Sanoka prepozytowi kościoła Świętego Mikołaja za murami Krakowa, Jakubowi z Kleparza

kanonikowi krakowskiemu i Wawrzyńcowi ze Stawiszyna prepozytowi kościoła Świętego Walentego, wykonawcom testamentu Marcina z Olkusza prepozyta kościoła Świętego Mikołaja, czynsz roczny 24 florenów polskich ze wsi Kamyk, Kobylec, Przegini i Janiszówki w powiecie krakowskim.

Z lat 1432, 1529 mamy informacje o sołtysach, nieznanych niestety z imienia. Wiemy natomiast, iż w roku 1474 sołtysem był niejaki Jan. Wiele więc wskazuje na to, iż wieś ta była również lokowana na prawie niemieckim. Istnieją informacje, że na granicy Kamyka i Chrostowej położony był zamek (1539 fortalicium alias grodzisko Kamyk, fortalicium Camyk), leżący na lesistym wzgórzu, dziś grodzisko w Chrostowej, O którego wyglądzie powiemy nieco więcej w dalszej części opracowania.

Jeżeli chodzi o kolejnych właścicieli Kamyka to wiadomo, iż w roku 1539 w wyniku podziału dóbr, Jadwiga żona Sebastiana Wielogłowskiego zwanego Nanajką z Wielogłów dostała wieś Chrostowa, fortalicium alias grodzisko Kamyk i łąkę położoną we wsi Kamyk; zaś Jadwiga dziedziczka dóbr Chrostowa i fortalicii dicti Kamyk alias grodzisko za zgodą męża dała Krzysztofowi Niewiarowskiemu całe fortalicio suo alias grodzisko Kamyk z rolami, łąkami, lasami i zaroślami położonymi we wsi Chrostowej i z tym, co leży koło stawu o nazwie Straszeń, a także 100 florenów, które się jej należały po podzieleniu dóbr. Taż Jadwiga sprzedała wyżej wymienionemu Niewiarowskiemu za 950 florenów całą uzyskaną z podziału część dóbr, czyli część w Chrostowej i fortalicium Kamyk i dała temuż Niewiarowskiemu wwiązanie do sprzedanych mu dóbr, czyli zamku Kamyku i części wsi Chrostowej.

Kolejnym właścicielem Kamyka w czasach wojen z Moskwą o Inflanty był Jan Mężyk. Jego kmiecie posiadali tu 3 łany a usługi wykonywało 2 rzemieślników W pierwszej połowie XVII wieku wieś posiadał Piotr Borzykowski i występowały tu 3 łany kmiece oraz młyn. Szlachcic o tym samym imieniu i nazwisku (syn?) miał tę wieś w roku 1680.